

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (ECONOMICS)
EXAMINATION: MAY – 2025
SECOND SEMESTER

Subject: Economics of Labour (ECOMJC-202)

Date: 21/05/2025

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) Discuss the features of labour market and discuss the determinants of supply of labour
- 2) Describe the measurement and determinants of labour productivity
- 3) Analyse the employment trends in the public and private sectors
- 4) Explain the scope and evolution social security measures
- 5) Analyse the causes and consequences of industrial disputes
- 6) Describe the achievements and limitations of trade unions in India

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) Discuss the types of labour discrimination
- 2) Discuss the measures for unemployment in India
- 3) Describe the types of labour mobility
- 4) Explain the measures to reduce labour discrimination
- 5) Discuss the social security provisions in India
- 6) Analyse the relationship between inflation and wages

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) श्रमीक बाजाराची वैशिष्ट्ये चर्चा करा आणि श्रम पुरवठ्याचे निर्धारक घटकांवर चर्चा करा
- २) कामगार उत्पादकतेचे मोजमाप आणि निर्धारक घटकांचे वर्णन करा
- ३) सार्वजनिक आणि खाजगी क्षेत्रातील रोजगाराच्या ट्रेंडचे विश्लेषण करा
- ४) सामाजिक सुरक्षा उपायांची व्याप्ती आणि उत्क्रांती स्पष्ट करा
- ५) औद्योगिक वादांची कारणे आणि परिणामांचे विश्लेषण करा
- ६) भारतातील कामगार संघटनांच्या कामगिरी आणि मर्यादांचे वर्णन करा

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) कामगार भेदभावाच्या प्रकारांवर चर्चा करा
- २) भारतातील बेरोजगारीसाठी उपाययोजनांची चर्चा करा
- ३) कामगार गतिशीलतेचे प्रकार वर्णन करा
- ४) कामगार भेदभाव कमी करण्यासाठी उपाययोजना स्पष्ट करा
- ५) भारतातील सामाजिक सुरक्षा तरतुदींची चर्चा करा
- ६) महागाई आणि वेतन यांच्यातील संबंधांचे विश्लेषण करा